

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет
«Чернігівська політехніка»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Національного університету
«Чернігівська політехніка»
проф. О.О. Новомлинець

« 10 » травня 2023 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування для здобувачів ступеня "магістр"
галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування
спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування
на базі освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста/магістра
(освітньо-професійна програма «Державна служба»)

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
менеджменту та
державної служби

Протокол № 20 від 10.05.2023

ЗМІСТ

1. Предметна область, основний фокус програми фахового вступного випробування, мета вступного фахового випробування	3
2. Характеристика змісту програми	4
3. Вимоги до здібностей і підготовленості здобувачів	7
4. Порядок проведення вступного фахового випробування	7
5. Структура екзаменаційного білета	8
6. Критерії оцінювання вступного фахового випробування	9
Додаток А. Тести до фахового вступного випробування за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (освітньо-професійна програма «Державна служба»)	10
Додаток Б. Зразок екзаменаційного білета для письмової відповіді та співбесіди	12
Рекомендована література	13

1 ПРЕДМЕТНА ОБЛАСТЬ, ОСНОВНИЙ ФОКУС, МЕТА ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Підготовка магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за освітньо-професійною програмою "Державна служба" у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (НУ «Чернігівська політехніка») здійснюється на підставі Законів України «[Про освіту](#)», «[Про вищу освіту](#)», [Постанови Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 р. № 789 «Про затвердження Порядку прийому на навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування" галузі знань "Публічне управління та адміністрування"»](#), [Постанови Кабінету Міністрів України від 06 лютого 2019 р. № 106 «Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад»](#), а також відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів зазначеної спеціальності у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/media/files/opp/opp-281-m-1.pdf>), представленої на платформі "Портала управління знаннями" НАДС України (<https://pdp.nacs.gov.ua/courses/osvitno-profesiina-prohrama-publichne-upravlinnia-ta-administruvannia>).

Предметна область: Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування.

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування.

Об'єктами вивчення в публічному управлінні є процеси управління в органах державної влади та місцевого самоврядування та їх підрозділах.

Цілі навчання: цільова підготовка магістрів для органів державної влади та місцевого самоврядування, здатних професійно розв'язувати проблеми та вирішувати завдання стратегічного, тактичного та ситуаційного характеру щодо управління в публічній сфері, що передбачає застосування професійної компетенції у сфері формування системного уявлення про публічне управління та адміністрування; політику національного, регіонального та місцевого рівнів; політичні інститути та процеси, які визначають її специфіку; сучасні практики електронної демократії; вміння аналізу, розробки та реалізації публічної політики; вироблення аналітичних рекомендацій для прийняття політичних і управлінських рішень; діагностики та аналізу соціально-гуманітарної складової розвитку суспільства.

Теоретичний зміст предметної області:

- сучасні інноваційні концепції та системи публічного управління;
- структури, функції, методи, складові чинники технології управління організаціями та їх підрозділами;
- методологія наукових досліджень;
- методи обґрунтування проектних рішень;
- менеджмент публічної влади.

Методи, методика, технології та інструменти:

- загальнонаукові та специфічні методи дослідження;
- наукові підходи, методи та методика наукових досліджень у сфері публічного управління;
- методика, технології та інструменти публічного управління (стратегічне управління, управління змінами, проектне управління, управління знаннями та навиками, набуття професійної компетенції).

Основний фокус програми фахового вступного випробування за ключовими словами: публічне управління, публічна служба, публічна політика, місцеве самоврядування, парламентаризм, механізми реалізації публічної політики, регіональне управління, інституційне забезпечення публічного управління та адміністрування, електронне врядування, управління програмами, проектами, управління змінами та ризиками, впровадження інновацій, проектування управлінських рішень у публічній політиці.

Мета вступного фахового випробування – з'ясування рівня знань та вмінь, необхідних здобувачам для опанування ними магістерської програми за відповідною спеціальністю та проходження навчання. Завданням вступного іспиту є: оцінювання теоретичної підготовки абітурієнтів; виявлення рівня та якості практичних умінь та навиків; визначення здатності до застосування набутих знань, умінь і навиків щодо розв'язання практичних ситуацій.

2 ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Програма вступного фахового випробування охоплює коло питань з основ права, державного управління та місцевого самоврядування, основ економіки та іноземної мови (додається додатково) у формі тестування та та співбесіди, які висувають вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатися за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів в НУ «Чернігівська політехніка» з метою одержання освітньо-кваліфікаційного ступеня «магістр» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»:

1. Поняття та сутність державної служби. Наукові основи організації державної служби. Цілі, завдання, функції та принципи державної служби.

2. Адаптація державної служби України до європейських стандартів. Основні напрями адаптації державної служби України до стандартів Європейського Союзу. Професіоналізація державної служби в Україні. Формування нової інституційної спроможності у системі державної служби.

3. Управління державною службою. Зміст управління державною службою. Складові управління державною службою. Проблеми управління державною службою. Механізм управління державною службою.

4. Державна служба як соціальний інститут. Особливості державної служби як соціального інституту. Основні риси громадянського суспільства. Соціальна сутність функціонування соціального інституту державної служби.

5. Державна служба як правовий інститут. Зміст і структура правового статусу державної служби. Системність правового інституту державної служби.

6. Правовий статус державного службовця. Сутність правового статусу державного службовця. Заходи дотримання правового статусу державного службовця. Основні проблеми з питань дотримання правового статусу державного службовця.

7. Державна служба як культурний інститут. Поняття державної служби як культурного інституту. Етика державного службовця. Складові культурного інституту державної служби. Проблеми культурного інституту державної служби.

8. Державна служба як організаційний інститут. Поняття державної служби як організаційного інституту. Категорії посад державних службовців. Умови функціонування державної служби.

9. Поняття та зміст ефективності державної служби. Поняття, зміст та критерії ефективності державної служби. Методи визначення ефективності державної служби.

10. Кадрова політика як засіб підвищення ефективності державної служби. Основні напрями державної політики щодо підготовки державних службовців. Принципи підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців. Система навчальних закладів підготовки державних службовців.

11. Юридична відповідальність державних службовців. Кримінальна відповідальність. Поняття службова особа. Відповідальність державних службовців за корупційні правопорушення. Поняття корупції, конфлікту інтересів. Адміністративна, цивільно-правова та дисциплінарна відповідальність. Види дисциплінарних стягнень.

12. Вимоги до кандидатів на посади державних службовців. Вимоги до кандидатів на посади державних службовців. Права та обов'язки державних службовців.

13. Публічне управління як системне суспільне явище. Управління як суспільне явище. Категорія «держава». Сутність, зміст та специфіка публічного управління. Принципи публічного управління. Основні теорії та школи публічного управління.

14. Державна влада та публічне управління. Державна влада як складова державно-владного механізму. Адміністративний аспект публічного управління. Співвідношення публічної влади і публічного управління.

15. Цілі та функціональна структура публічного управління. Цілі публічного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Поняття й види функцій державного управління. Функціональна структура публічного управління.

16. Організаційна структура публічного управління. Сутнісні характеристики (рисні) організаційної структури публічного управління. Унітарна та федеративна організація публічного управління. Основи побудови організаційної структури публічного управління.

17. Сутність і зміст публічного управління. Поняття та загальні рисні управлінської діяльності. Методи управлінської діяльності. Форми управлінської діяльності. Стадії управлінської діяльності. Управлінські технології: поняття та види.

18. Підготовка і прийняття рішення у публічному управлінні. Поняття та суть управлінського рішення. Процес підготовки управлінського рішення. Технологія процедури прийняття рішень у публічному управлінні.

19. Законність і відповідальність у публічному управлінні. Зміст законності в публічному управлінні. Забезпечення законності в публічному управлінні. Дисципліна і відповідальність у забезпеченні законності. Відповідальність державних службовців.

20. Контроль у публічному управлінні. Поняття та види контролю в публічному управлінні. Контроль, інституалізований за гілками публічної влади. Громадський контроль.

21. Ефективність публічного управління. Загальна соціальна ефективність державного управління. Ефективність організації та функціонування суб'єктів публічного управління. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб. Економічна ефективність функціонування органу публічної влади.

22. Конституційні засади побудови структур публічного управління України. Конституція України про гілки влади в Україні. Верховна рада та публічне управління. Інститут Президента.

23. Система органів виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки. Єдина система органів виконавчої влади. Управлінські зв'язки в системі органів виконавчої влади.

24. Центральні органи виконавчої влади: права, компетенція. Функції Кабінету Міністрів України: структура і компетенція. Міністерства України та їх повноваження. Державні комітети (державні служби, державні агенції, державні інспекції) України та інші центральні органи виконавчої влади: їх статус та функції.

25. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенції, функції. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади.

26. Місцеві державні адміністрації у системі публічного управління. Основні завдання, правовий статус, компетенція місцевих державних адміністрацій. Повноваження місцевих державних адміністрацій. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.

27. Місцеве самоврядування та його особлива роль у публічному управлінні. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі публічного управління. Система місцевого самоврядування України.

28. Реалізація адміністративної реформи: структурно-функціональні зміни та їх забезпечення. Необхідність впровадження та реалізація адміністративної реформи в Україні. Реформування організаційних структур публічного управління за Концепцією адміністративної реформи України.

29. Організаційна структура органу публічної влади. Сутність та особливості організаційної структури органу публічної влади. Підходи та методи побудови організаційних структур органу публічної влади.

30. Внутрішня організація органу публічної влади. Орган влади як об'єкт організації. Організація як процес і функція управління.

31. Менеджмент органу публічної влади. Сутність та особливості менеджменту органу публічної влади.

32. Стратегічне та ситуаційне управління у системі публічного управління. Стратегічне управління та формування програми діяльності органу публічної влади. Ситуаційне управління.

33. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу публічної влади. Сутність функціонального аналізу діяльності органу публічної влади та методика його проведення. Контролінг у діяльності органу публічної влади.

34. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу публічної влади. Інформаційне забезпечення внутрішньої організації органу публічної влади. Комунікації та комунікаційний процес внутрішньої організації органу публічної влади.

35. Зв'язки з громадськістю у системі управлінської діяльності органу публічної влади. Поняття функцій зв'язків з громадськістю у системі публічного управління. Принципи організації зв'язків з громадськістю ("паблік рілейшенз" – PR). Основні положення теорії спілкування. Мета PR. Методи PR.

3 ВИМОГИ ДО ЗДІБНОСТЕЙ І ПІДГОТОВЛЕНОСТІ АБІТУРІЄНТІВ

Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми магістра абітурієнти повинні мати базову вищу освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навиками у галузі публічного управління. Обов'язковою умовою є наявність досвіду роботи на посадах державного службовця не менш одного року та вільне володіння державною мовою. Вікового обмеження абітурієнта не існує.

Відбір здобувачів для зарахування здійснюється на конкурсній основі.

4 ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Відповідно до Правил щодо проведення фахових вступних випробувань створюються екзаменаційні комісії. Для проведення фахових випробувань при вступі на навчання на основі раніше здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) створюються фахові атестаційні комісії.

I. Вступні фахові випробування вступників проводяться предметними комісіями.

Рішенням приймальної комісії результати фахового вступного екзамену з конкурсних предметів (основи права, державне управління та місцеве самоврядування, основи економіки, іноземна мова) щодо вступу на навчання на спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» за шкалою від 0 до 200 балів.

2. Програми фахових випробувань для вступу на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня розробляються і затверджуються НУ «Чернігівська політехніка» не пізніше ніж за три місяці до початку прийому документів.

Програми фахових випробувань оприлюднюються на веб-сайті НУ «Чернігівська політехніка» та в приймальній комісії університету.

3. Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступні випробування у визначений розкладом час, особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого Правилами прийому мінімального рівня, а також особи, які забрали документи після дати закінчення прийому документів, до участі у наступних вступних випробуваннях та у конкурсному відборі не допускаються.

Перескладання вступних випробувань не допускається.

4. Апеляції на результати вступних випробувань, що проведені НУ «Чернігівська політехніка», розглядає апеляційна комісія університету, склад та порядок роботи якої затверджуються наказом ректора.

5. Відомості щодо результатів вступних екзаменів (фахових випробувань) формуються в Єдиній базі.

II. Зарахування за співбесідою проводиться предметною комісією зі складу спеціалістів та науково-педагогічного персоналу НУ «Чернігівська політехніка».

1. За результатами співбесіди зараховуються до НУ «Чернігівська політехніка» особи, які мають на це право (див. п. VIII Правил прийому до Національного університету «Чернігівська політехніка» в 2023 році <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/05/pravy-la-pryjomu-nuchp-2023-1.pdf>).

2. Програму співбесіди із зазначеними категоріями та категоріями осіб, які приймаються на спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» затверджує голова приймальної комісії.

3. Особи, які за результатами співбесіди не рекомендовані до зарахування на навчання з конкурсних предметів з результатами, не нижчими передбачених Правилами прийому, мають право брати участь у конкурсі на загальних засадах.

5 СТРУКТУРА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування на здобуття освітньо-кваліфікаційного ступеня магістр на основі відповідного освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліст/магістр охоплюють фахові предмети, які закладені в основу правового забезпечення публічного управління та державної служби в Україні та становлять нормативну базу освітньо-кваліфікаційного ступеня магістр спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 281 "Публічне управління та адміністрування». Фахові вступні випробування проводяться у два етапи: комп'ютерного тестування; письмової відповіді на два запитання та співбесіди щодо обговорення наданих відповідей.

I етап фахового вступного випробування складається з комп'ютерного тестування та письмової відповіді на два запитання.

Комп'ютерне тестування проводиться у комп'ютерному спеціалізованому класі університету з використанням ліцензованої програми SunRay TestOffice Pro. Комп'ютерне тестування включає 50 запитань на відкриті комп'ютерні тестові запитання (всього комп'ютерна база включає 300 тестових запитань).

Комп'ютерні тестові запитання побудовані таким чином, щоб під час перевірки знань, вмінь, навичок студентів, мати можливість об'єктивно оцінити і проаналізувати рівень їх фахової підготовки та креативність у вирішенні завдань і відповідей на запитання.

Пакет тестових запитань містить 300 відкритих тестових запитань (Додаток А), які дають можливість виявити вміння здобувачів відтворювати матеріал, презентуючи сучасні наукові концепції і трансформуючи відповідні алгоритми і методи вирішення завдання. Кожне тестове завдання містить запитання та три відповіді з однією правильною відповіддю. Відповіді на запитання дозволяють проаналізувати здатність здобувача використовувати теоретичні положення, нормативні положення, методи організації діяльності державного службовця відповідно до організаційно-управлінських рішень, поставлених у завданнях.

Тестові завдання складені за усім обсягом фахової нормативної бази, який передбачає вивчення теоретичних питань та використання практичних навиків.

Під час проведення тестування кожен здобувач отримує індивідуальний варіант із 50 тестових запитань, які вибираються випадковим чином автоматично. На тестування надається одна академічна година.

II етап фахового вступного випробування складається з письмової відповіді на два запитання білету (приклад у Додатку Б) і співбесіди за наданими відповідями.

Письмові відповіді на два запитання білету (Додаток Б) за змістом відповідають напрямам з правового забезпечення публічного управління, діяльності органів публічної влади та місцевого самоврядування, питанням удосконалення державної служба в Україні, організації діяльності державного службовця. Зміст запитань представлено у пункті 2 цієї Програми. На надання письмових відповідей надається дві академічні години. Приклад білету для письмових завдань надано у Додатку Б.

Співбесіду проводять члени екзаменаційної комісії за письмовими відповідями, які здобувач надав на запитання білету. Співбесіда дозволяє зрозуміти глибину знання, ерудицію, обсяг спеціальних знань у галузі публічного управління та оцінити рівень компетенції здобувача.

6 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

За результатами вступних випробувань проводиться оцінювання рівня фахових знань за наступними критеріями: максимальна кількість балів за два етапи 200 балів, розподіл яких надано у таблиці нижче.

Завдання	Бали
I етап фахового вступного випробування. Виконання тестових завдань	100 балів
II етап фахового вступного випробування Письмові відповіді на два запитання білету та результати співбесіди	100 балів
Максимальна кількість балів 200	

- «Відмінно» – 200–170% правильних відповідей.
- «Добре» – 169–120% правильних відповідей.
- «Задовільно» – 119–70% правильних відповідей.
- «Незадовільно» – менше 69%.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алюшина Н. Професійна компетентність кадрового корпусу державної служби як необхідна умова її ефективності / Алюшина Н. // Зб. наук. праць Національної академії публічного управління при Президентові України / за заг. ред. О. Ю. Оболенського, С. В. Сьоміна. – Вип. 1. – К. : НАДУ, 2008. – С. 23-34.
2. Гончарук Н. Оцінювання керівного персоналу державної служби України / Н. Гончарук // Вісник державної служби. – 2007. – № 3. – С. 34-38.
3. Державне управління : курс лекцій / за заг. ред. Д. І. Дзвінчука. – 2-е вид., переробл. і доповн. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 616 с.
4. Електронні підручники на сайтах : www.refua.govod.ru/ cont
5. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – Х. : ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011.
6. Желюк Т. Л. Державна служба : навч. посіб. / Т. Л. Желюк. – К. : Професіонал, 2005. – 569 с.
7. Іванова Т. В. Діловодство в органах публічного управління та місцевого самоврядування : навч. посіб. / Т. В. Іванова, Л. П. Піддубна. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 360 с.
8. Ківалов С. В., Біла Л. Р. Державна служба в Україні : підруч. – Одеса : Юридична література, 2003. – 366 с.
9. Колісниченко Н. М. Підготовка державних службовців – деякі концептуальні положення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.library.oridu.odessa.ua>. – С. 1-9. – Назва з екрану.
10. Лазор О. Д. Державна служба в Україні : навч. посіб. [Публічна служба] / О. Д. Лазор, О. Я Лазор. – К. : Дакор, КНТ, 2005. – 472 с.
11. Логунова М.М. Соціально-психологічні аспекти управлінської діяльності / М. М. Логунова. – К. : Центр інститут. розвитку держ. служби, 2006. – 256 с.
12. Маліновський В. Я. Публічне управління : навч. посіб. / В. Я. Маліновський. – К. : Атака, 2003. – 576 с.
13. Маліновський В. Я. Словник термінів і понять з публічного управління / В. Я. Маліновський. – К. : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2005. – 254 с.
14. Матіос А. В. Адміністративна відповідальність посадових осіб : монографія / А. В. Матіос. – К., 2007. – 223 с.
14. Мотренко Т. В. Державна служба в Україні: реалії та перспективи / Т. В. Мотренко // Уряд. кур'єр. – 2010. – 23 чер.
15. Мотренко Т. Сучасний досвід організацій державної служби в зарубіжних країнах / Т. Мотренко // Вісник державної служби України. – 2007. – № 2. – С. 24-37.
16. Мурашко М. І. Менеджмент персоналу : навч. посіб. – 3-тє вид., випр. і доп. – К. : Знання КОО, 2008. – 435 с.
17. Оболенський О. Ю. Державна служба : підруч. / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2006. – 472 с.
18. Оболенський О. Ю. Основні напрями розвитку державної служби в Україні [Електронний ресурс] / О. Ю. Оболенський / Електрон. версія друк. вид. – Режим доступу : <http://li.dragy.if.ua/book/>. – Назва з екрану.
19. Оболенський О. Ю. Основні напрями розвитку державної служби в Україні [Електронний ресурс] / О.Ю. Оболенський / Електрон. версія друк. вид. – Режим доступу : <http://li.dragy.if.ua/book/>. – С. 1-7. – Назва з екрану.
20. Оболенський О.Ю. Основні риси моделі державної служби України [Електронний ресурс] / О.Ю. Оболенський / Електрон. версія друк. вид. – Режим доступу : <http://li.dragy.if.ua/book/>. – С. 1-4. – Назва з екрану.
21. Оболенський О.Ю., Сороко В. Професіоналізм державної служби та служби в органах місцевого самоврядування / О. Ю. Оболенський, В. Сороко // Вісник державної служби України. – 2005. – № 1. – С. 20-27.
22. Олійник Ю.А. Теорія держави і права України / Ю.А. Олійник. – Л. : Основи, 2001. – 234 с.
23. Осовська О. Основи менеджменту : навч. посіб. [для студентів вищ. навч. закл.] / О. Осовська. – К. : Кондор, 2003. – 356 с.
24. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник / В.М. Нагаєв. – Х.: ХНАУ, 2018. – 278 с.

25. Публічне управління та адміністрування : навч. посібник / Скидан О. В., Якобчук В. П., Дацій Н. В., Хомаківський Є. І. [та ін.] ; за заг. ред. О. В. Скидана. – Житомир : ЖНАЕУ, 2017. – 705 с.
26. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / [А. О. Азарова, Л. М. Ткачук, Л. О. Нікіфорова та ін.]. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 181 с.
27. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. – Харків : НАУ «ХАІ», 2021. – 128 с.
28. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. – Запоріжжя: ЗДІА, 2016. – 606 с.
29. Публічне управління та адміністрування: вступ до спеціальності : навч. посіб. / О. О. Долженков. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. – 190 с.
30. Резніченко В. І., Михно І. Л. Довідник – практикум офіційного, дипломатичного протоколу та етикету / В. І. Резніченко, І. Л. Михно. – К. : УНВЦ «Рідна мова», 2003. – 479 с.
31. Реформування державної служби відбувається на засадах публічної політики [Електронний ресурс] : вісник центру Міжнародного центру перспективних досліджень. – Режим доступу : <http://icps.kiev.ua/book/>. – С. 1-7. – Назва з екрану.
32. Рудакевіч М. І. Етика державної служби. Зарубіжний досвід / М. І. Рудакевіч. – К. : Інфра, 2002. – 110 с.
33. Світа А. Взаємовідносини між політиками і бюрократією в процесі демократичного розвитку [Електронний ресурс] / А. Світа / Електрон. версія друк. вид. – Режим доступу : <http://westukr.itgo.com/svita>. – С. 1-5. – Назва з екрану.
34. Сороко В., Ходарівська Н., Якіменко Т. Стандарти у сфері управління персоналом: від типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців до профілів компетентності / В. Сороко, Н. Ходарівська, Т. Якіменко // Вісник УАДУ. – 2007. – № 3. – С. 155-158.
35. Стратегія державної кадрової політики – визначення послідовності дій щодо розвитку людського потенціалу / Національне агентство України з питань державної служби. 06 лютого 2012 року. – Режим доступу : www/nads.gov.ua.
36. Стрілець М. І. Конкурентоспроможність промислового зростання: технології публічного управління та коригування / М. І. Стрілець // Національне господарство України: теорія та практика управління : зб. наук. праць. – К. : ДУ «ІЕПРСП НАН України», 2013. – С. 34-40.
37. Стрілець М. І. Організація роботи керівника територіальної громади : навч.-метод. зб. / Стрілець М. І. ; ред. кол. В. Я. Матяш. – Чернівці : ЦППКА, 2006. – 180 с.
38. Стрілець М. І. Формування багаторівневої системи показників-індикаторів результативності публічного управління та коригування сталого розвитку / О. М. Алимов, В. Ю. Бугай, С. М. Шкарлет, М. І. Стрілець, В. Ю. Худoley та ін. // Тріада національного відродження: наука – освіта – виробництво : зб. наук. праць. – К. : МНТУ ім. акад. Ю. Бугая, Асоціація ТЕКУ, ПП Вишемирський В., 2012. – С. 30-36.
39. Сурай І. Професіоналізм та професійно-посадовий розвиток персоналу державної служби як складові державної кадрової політики [Електронний ресурс] / І. Сурай // Публічне управління: теорія та практика. – 2007. – № 2. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/dutp/2007-2>. – Назва з екрану.
40. Сурай І. Сутність професіоналізму еліти у публічному управлінні : зб. наук. пр. Національної академії публічного управління при Президентіві України / І. Сурай ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка. – К. : НАДУ, 2010. – Вип. 1. – С. 40-48.
41. Сурмін Ю. Концептуальні основи створення системи взаємодії органів публічної влади із суб'єктами громадянського суспільства в контексті інтеграційних процесів // Наук.-аналіт. бюл. Євроатлантикінформ. – 2006. – № 2 (8).
42. Толкованов В.В. Модернізація державної служби: якісні адміністративні послуги – меншою кількістю професійних управлінців / Урядовий кур'єр від 24.03.2012 р.
43. Трачук П. А. Адміністративно-правові засади реформування місцевої публічної влади в Україні : монографія / П. А. Трачук. – Ужгород : Ліра, 2011. – 335 с.

44. Троєльнікова Л. О. Сучасний стан менеджменту в професійній діяльності керівних кадрів / Л. О. Троєльнікова. – Режим доступу : <http://www.knukim.edu.ua/articles/troyelnikova.htm>. – Назва з екрану.
45. Черноног Е. С. Державна служба: історія, теорія і практика : навч. посіб. / Е. С. Черноног. – К., 2008. – 458 с.

Законодавча база

1. Конституція України : Голос України від 27.07.1996 р. № 138. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show>.
2. Про Президента України : Закон України від 05 липня 1991 р. № 1295-XII. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Про Кабінет Міністрів України Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
5. Про державну службу : Закон України від 06 грудня 2016 р. № 889-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
6. Про засади запобігання та протидії корупції : Закон України від 07 квітня 2011 р. № 794-VII. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3206-17> (зі змінами та доповненнями).
7. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України // Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/280/97-80> (зі змінами та доповненнями).
8. Про Постанову Кабінету міністрів про Президента України. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
9. Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань проходження державної служби : Голос України від 24 липня 2018 р. № 134 (6889). – Режим доступу : <http://www.golos.com.ua/article/295903>.
10. Про місцеві державні адміністрації : Голос України від 09.04.1999 р. № 586-XIV (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
11. Про засади державної регіональної політики / Відомості Верховної Ради України від 05.02.2015р. №156-VIII. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.
12. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015р. № 157-VIII. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
13. Про адміністративні правопорушення : Кодекс України / Відомості Верховної Ради Української РСР від 07.12.1984р. № 80731-10. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
14. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show>.
15. Про концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу : Указ Президента України від 05.03.2004 р. № 278/2004. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>.
16. Про затвердження Порядку прийому на навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» : Постанова КМУ від 29.07.2009 р. №789 (із змінами, внесеними постановою КМУ від 13.06.2018 р. №482).
17. Про проведення щорічного Всеукраїнського конкурсу «Кращий державний службовець» : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 р. № 171. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show>.